

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

<p>Előfizetési díj: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 50 kr.</p> <p>Az előfizetés az év folytán minden hónapban megkezdhető.</p>	<p>Megjelen hetenként egyszer, VASÁRNAP.</p> <p>Az előfizetési pénzek, úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom- dójának“ czimzandók.</p>	<p>Szerkesztő- és kiadó-hivatal: BUDAI-NAGY-ÚTCA 184. SZÁM.</p> <p>E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető minden küldemény a szerkesztő- és kiadó- hivatalhoz intézendő.</p>	<p>Hirdetési díj: 3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéséknél ár- leengedés adatik.</p> <p>Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.</p>
---	---	---	---

Észrevételek

„A kézimunka tanítása a leányiskolákban stb.“
czim alatt megjelent cikkre.

Engedje meg. tek. szerkesztő úr, hogy becses lapjának f. évi 19. számában „A kézimunka tanítása a leányiskolákban stb.“ czim alatt Bán Istvánnétól megjelent cikkre néhány észrevételt tehessek, először azért, mert nem árt az azon cikkben elmondottakat igazi értékökre leszállítani, és másodszor azért, mert szeretek minden rendű és fokú iskolát, még ha az talán hibásan vagy hiányosan volna is szervezve. Ugyanis meggyőződésem az, hogy minden iskola sokkal több hasznot hoz a közművelődés terén és így eredményeiben sokkal áldásosabb, hogysen a nyilvánosság előtt csak úgy könnyedén ki szabadna gúnyolni. Kétszeresen meggondolandó az ily eljárás épen napjainkban, midőn e hasznossági elv úgy is annyira túlsúlyra vergődött társadalmunkban, hogy eszményi és olyan czélokért, melyek rövid idő alatt meg nem valósíthatók, maholnap nem lesz, a ki áldozni tudjon és akarjon.

Abban én is egyet értek a t. cikkíró-nővel, hogy óhajtom, miszerint elemi iskoláinkban a leányosztályok lassanként mind tanítónőkre bizassanak, csak hogy nem azért, mintha a férfitanítók — miként a t. cikkíró egy másik cikkében állította — nem tudnák az erkölcsi és illemérzetet úgy kifejleszteni a leánykákban, mint a tanítónők. Vannak a nevelésnek részei, melyekre tanítónők, mások, melyekre férfitanítók alkalmasabbak. Általánosságban azonban akár férfi, akár nő az a tanító, ha különben szakképzett és lelkiismeretes, egyaránt alkalmas is, képes is a tanítói és nevelői teendőkre. Ezen ma már egy elfogulatlan ember sem kételkedik. Az én indokaim ezek: Kecskemét város pénzügyi helyzete nem engedi, hogy elemi iskoláinkban külön kézimunka-tanítónők alkalmaztassanak; mint hogy pedig úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból is igen fontos, hogy az összes leánygyermek elsajátítsák a kézimunka legszükségesebb elemeit: mindkét, okvetlenül figyelembe veendő, körülménynek elég tétetnék, ha ezentul elemi iskoláink leányosztályaiba tanítónők választatnának azon kikötéssel, hogy a kézimunkákat külön díj nélkül tartoznak tanítani saját osztályukban.

Azt mondja a t. cikkíró, hogy „azon szerencsés leányka, kit nálunk jó sorsa bejuttat a polgári iskolába, ha visz is oda magával egy kis harisnyakötési tudományt, mégis csak itt kezdi meg a kézimunkák tanulását; tanulja ezt azon kis időközökben, melyeket neki a tulhalmozott tantárgyak nagy fukaron megengednek; mert tanulják ők mindazt, mi tőlük távol esik; tanulnak Ausztrália őslakóiról, ismerik a Himalája és Csimborasszó Flóráját; elszámolják ujjaikon a 2000 év előtt elhunyt hősök neveit; járatosak a mennyiségtannak minden ágában (hát még miben?!); ügyes

technikával de üres szívvel játszák el Bethoven classicus szerzeményeit; csak arra, mi hozzájuk legközelebb esik, az élet nagy és felséges tudományára nem tanítja őket senki.“

Ime, csillogó és válogatott frázisokban kigúnyolása a polgári leányiskoláknak azért, mert a nőnevelés fontos és nehéz munkájához a tudományok- és művészeteket is felhasználják eszközül. Így csak az a szűklátókörűség beszélhet, mely nem tudja azt, hogy igazán művelt társadalmat csak művelt nők teremthetnek; így beszélhet az, a ki elfogultságában elfelejti, hogy a nő is testből és szellemből áll, s így a művelt társadalom nőinek is szükségük van szellemi élvezetekre, melyekhez pedig csak az juthat el, ki azt a sok kigúnyolt haszontalanságot (?!) előbb megtanulja. Azután meg azoktól a „2000 év előtt elhunyt hősök“ től is sok mindent megtanulhat a fogékony kebel; az igaz, hogy varrni nem, de határozottan állítom, hogy még az „élet nagy és felséges tudományát“ is. Ezekről, vagyis a történelemből tanulja megismerni a leányka azon állami és társadalmi szervezet kifejlődését, melyben él és mozog, s így fejlődik ki benne azon képesség, hogy majdan meg tudja érteni a férfiak küzdelmeit a közügyek terén, és a nemes és igaz ügyért lelkesedni tudjon. Hazánk történelmének nagy alakjai, kik alkotmányunkért és a vallásszabadságért küzdöttek, alighanem azért is voltak oly kitartók, mert anyjuk, feleségük egy-egy olyan nő volt, ki szellemi műveltség tekintetében sem igen állott hátrább az akkori férfiaknál, s ki épen azért a szövés és varrás mellett a közügyekért is tudott lelkesülni.

Azután nem szabad elfelejteni, hogy a kézimunkákban való járatlanságot, ha pénz van hozzá, ügyes varrónők által lehet pótolni; de a léleknek azon belső műveltségét, azon szép tulajdonságot, mely a művelt férfiú nejét felemeli a szakácsnő és varrónő fokáról az igazi feleség rangjára, csak a természetnek, a történelem nagy alakjainak és eseményeinek, az irodalmi remekeknek ismerete adhatja meg, és mindezek hiányát milliók sem pótolhatják.

De a mondottakból ne következtesse senki, mintha én a leányoknál a kézimunka tanítását kicsinyleném, vagy kelleténél kevesebb fontosságot tulajdonítanék neki. Véleményem szerint azon nevelési rendszer jár a leghelyesebb úton, mely az egész embert neveli, mely tehát pl. a leányoknál mig egyfelől a különböző tudományágakból vett főbb ismeretek közlése által kiműveli a szellemet, addig egyúttal a női kézimunkák megtanítására is kellő súlyt helyez. És ezen összhangzatos fejlesztése az összes testi és szellemi erőknél, ez igenis a nevelés feladata úgy az elemi iskolákban, mint fokozottabb mérvben a polgári leányiskolákban.

A fentebb idézett szövegből az látszik, hogy a t. cikkíró avval vádolja a polgári

leányiskolákat, mintha azok a női kézimunkák tanítására kevés gondot fordítanak. Elismerem, hogy a miniszteri tanterv mostohán bánt ezen tantárggyal; de ezen a bajon segíthet az illető tanítónő buzgósága és az illető iskolai hatóság bölcsesége. A helybeli polgári leányiskola négy osztályában például — a hitoktatást nem számítva — hetenkint 108 tanóra van összesen; ezekből 32 óra fordítatik a női kézimunkák tanítására (az első 3 osztályban 6-6, a 4-ikben 14 óra). Valjon alapos-e tehát a vád „nálunk“? Megfelelt rá a tek. szerkesztő úr, és ítélje meg a t. olvasó.

És mi az, a mit a t. cikkíró az „élet nagy és felséges tudományá“-nak nevez, melyre szerinte a polgári leányiskolákban a leánykákat nem tanítja senki? Az „élet nagy és felséges tudományá“ szerintem abban áll, ha az ember önmaga és embertársai iránt, családja és a közügyek iránt minden kigondolható körülmények között pontosan teljesíti úgy polgári mint erkölcsi kötelességeit. A kötelesség-teljesítésben rejlik tehát az „élet nagy és felséges tudományá“; no már pedig a ki azt állítaná, hogy a polgári leányiskolákban a kötelességteljesítésre minden kigondolható módon nem tanítják és nem szoktatják a leánykákat, az oly fegyvert használna ezen iskolák ellen, melyet bátran lehetne nem tisztességesnek nevezni.

Azt is mondja a t. cikkíró — s a szövegből és összefüggésből kitünik, hogy a polgári leányiskolákra vonatkozólag mondja, — hogy „A kis madárkát ösztöne vezeti, midőn övének kényelmet szerzendő, kicsi fészket kibéleli; a leánykák, ha birnak is ily ösztönnel, az tévútra tereltetvén, egyenesen oda irányul, hogy magukat bevégezett nevelésű szalonhölgyeknek képzeljék; az iskolából önmaguk iránt ily magas véleménynyel lépnek ki az életbe, hol a sok tanulás után is világtalanként tapogatózva, alapítják meg nagy sietve családi boldogságuknak ismeretlen templomát, melynek silány alapra rakott falai nem ritkán egy-egy férfilelket temetnek összeomló romjaik alá.“

Szegény polgári leányiskolák! Ti vagytok okai az „eltemetett férfilelkeknek“, ti „vezetitek félre a leánykák ösztönét“, ti okozátok, hogy „a leánykák bevégezett nevelésű szalonhölgyeknek képzeljék magukat“! Valóban igaz, hogy a felségest a nevetségéstől csak egy lépés választja el! Mert ha az idézett passzust komolyan kellene venni, akkor meg azt kellene mondanom, hogy a rágalmazással határos vakmerőség, Magyarország bármely nyilvános iskolájáról azt állítani, miszerint az félrevezeti a leánykák ösztönét, vagy képzelődésre irányítja őket. A képzelő tehetség lelkünk egyik szép tehetsége; minden iskolának kötelessége azt helyes irányban fejleszteni; meg is teszi, de arról, hogy valaki nem lesz-e képzelődő, felelősséget az iskola nem vállalhat. Milliók voltak képzelődők,

mielőtt polgári leányiskolák lettek volna, és lesznek ezután is; mert olyan varázsszert, mely minden embert tökéletessé tenne akár erkölcsi, akár egyéb tekintetben, még nem találtak ki és nem is fognak kitalálni.

Avagy nem képzelődés-e azt hinni, a mit a t. cikkíró állít, hogy a kézimunkák tanítása megszünteti az „embertársak becsmérlését”, a pletykát? Igenis a kézimunkák tanítása fejleszti a leánykák testi és szellemi ügyességét, finomítja izlésüket, s mint minden tisztességes munka általában, nemesíti; de hogy egy vagy más erkölcsi botlások ellen abszolút biztossága óvszert nem képez, azt számtalan példa bizonyítja.

Azon indítványra, mely szerint „a négy elemi osztályt és a polgári osztályt (talán iskolát) bevégezők számára egy kézimunka-ismétlőiskola felállítása volna célszerű”, ez idő szerint csak mosolyogni lehet akkor, midőn a t. cikkíró is azt mondja, hogy „a leányka mégis csak itt (t. i. a polgári leányiskolában) kezdi meg a kézimunkák tanulását.” A ki még nem tanult valamit, ez azt nem ismételteti. A polgári leányiskolát elvégzőkre nézve pedig majd gondoskodik a család és maga ezen intézet is, hogy legyen nekik hol magukat a kézimunkákban még inkább tökéletesíteniük.

Azt is több helyen említi a t. cikkíró, hogy a polgári leányiskolába anyagi helyzetük miatt sokan nem juthatnak be. A helybeli polgári leányiskolába mindig jártak és most is járnak teljesen szegény sorsú leánykák. Hát ezek hogy juthattak be? Sehol a világon hatóság oly nagylelkűen nem jár el a tandíjmentesség megadásában, mint nálunk a t. polgármesteri hivatal; s az ilyen tandíjmentes leánykák nagy részét még tankönyvekkel is a város látja el. A kinek a leánya tehát a polgári iskolába nem jár, az ne okozza se a tandíjat, se senkit, hanem mondja meg őszintén, hogy leányát nem akarta ezen iskolába járattatni. És ekkor volenti non fit injuria.

Végezetül ohajtom én is, bárcsak a kerületi iskolát úgy lehetne berendezni, hogy ott a kézimunkák tanítása kötelező legyen; de lehetetlen nem kételkednem ezen eszme kivihetőségében, midőn látom, hogy

oly szakavatott és a kézimunkák tanításáért annyira lelkesülő tanítónő, milyennek a t. cikkíró cikkeiben mutatja magát, saját vallomása szerint 3 évi kecskeméti működése alatt csak annyira tudta vinni, hogy 50—60 tanítványa közül „alig találkozik 4—5, ki rendes munkával jön”!

Páthy Károly.

A kecskeméti Gazdakör életéből.

A kör választmánya május hó 1-én ülést tartott, mely ülés tárgyát képezte a jelenlegi rendkívül sok eső folytán megszaporodott vadzvízek által károsult gazdák súlyos helyzete, illetve annak némi enyhítéséről gondoskodni.

Erre nézve két módot talált; először a város megkeresése, illetve kérelmezni a városnál a vizkárosult gazdák részére a fizetési halasztást, másodsor felkérni a városi hatóságot, hogy az adóra nézve is engedményeket eszközöljön ki a kormánytól.

Egy harmadik kérdés is merült, fel t. i. a vadzvízek levezetése csatornázás által, ezt a választmány oly égető szükségnek tartja, miszerint nem látja jónak fel nem lépni ez ügyben, legalább buzditólag hatni az érdekelt gazdákra s felvilágosítani azokat e fontos ügyben.

Ezen javaslatok megbeszélésére egy nagy értekezletet hívott össze a kör választmánya folyó hó 8-án d. u. 5 órára saját helyiségébe. Az értekezlet a kitűzött időben megtartott. Tassy László a kör elnöke megnyitván az értekezletet, először azon kérdést intézte az értekezlethez, hogy kívánja-e a gazdaközönség, hogy a kör érdekében mint testület lépjen fel? mire egyhangú igennel felelt. Ezután áttért az első javaslatra, t. i. a városnál fizetési halasztást kérelmezni a vizkárosult gazdák részére, úgy a váltásitőke kamatai, valamint a hasznobérekre nézve. Erre hosszú vita fejlődött ki; Keresztes János úr iparkodott bebizonyítani, hogy a város nincs azon helyzetben, hogy engedményeket tegyen, Deák László úr ellenben hangsúlyozta, hogy kötelessége a városnak gondoskodni módokról, hogy a baj enyhíthessék. Többen szólatk még fel a kérelmezés mellett és voltak olyanok, a kik már a mult évről esedékes fizetések halasztását is kérelmezni óhajtották. Végül Tassy László azon érveléssel, hogy a városnak épen úgy mint egy apának ha valamelyik gyermekét vég veszély fenyegeti, hacsak módjában áll, el kell azt háritania, úgy a városnak is módot kell találni, hogy a hozzá folyamodó gazdák súlyos helyzetét figyelembe véve, a mennyire lehet, segítse s ne engedje, hogy a megszorult gazda az uzsora karjaiba hajtassék.

A vita e kérdés felett ezzel befejeztetett s ily értelemben a gazdakör választmánya felkérte egy folyamodás elkészítésére a városhoz.

A második módozat az adóra nézve, miután Keresztes János úr az értekezletet értesítette, miszerint a városi hatóság e tekintetben már intézkedett, további értekezés tárgyát nem képezte.

A harmadik tárgy, t. i. Borbás, Szentkirály és Alpár puszták csatornázását, illetve a birtokosok társulását képezte, sokféle beszéd történt, mondhatni kevés értelemmel, sőt fájdalom, Cs. T. I. gazdatársunk ezt a bajt is a kaputrokkos urakra kívánta háritani, mire Keresztes János úr visszautasító lojalis beszéddel iparkodott a gazdákat felvilágosítani s önhibájukra rámutatni. Végül Tassy László buzditva felhívta az érdekelt gazdákat, hogy iparkodjanak minél előbb társulni s oda törekedni, hogy a csatornázás még ez évben keresztülvitessék. Ezzel az értekezlet végetért. O

Gazdaság. *)

Ha a vizsgálódó szem a kisbirtokos, u. n. paraszt gazda, gazdálkodási rendszerét vizsgálja s azon viszonyokat tekintetbe veszi, melyben élve gazdálkodási rendszerét követi: lehetetlen a megelégedésnek kifejezést nem adni a felett, hogy hátramaradásának oka egyedül magában az egyénben, magában a gazdában, rendszerében s egyéni viszonyaiban rejlik. — Régi óta megszokott s talán az unalmasságig ismeretes már az a tapasztalat, hogy a magyar paraszt gazda haladni nem akar, haladni nem szeret s talán nem is képes. Pedig nincs a világnak talán nemzete, mely jobban ragaszkodnék szülőföldjéhez, falujához és ősi telkéhez, mint a magyar. Talán e nagy szeretet, e nagy ragaszkodás oka annak, hogy nem akar ott változtatást létesíteni; nem akarja belátni, hogy e régi, elavult állapot tovább folytatása előbb-utóbb a tönkre vezet.

A kor haladását érzi minden ember, minden polgára a hazának. E haladással a polgári kötelesek, a családi élet fokozódó szükségletei szaporodnak, nemkülönben az államháztartás közéletünk fejlődésével még eddig lépést nem tartó terhei, jövedelmeink aránylagos szaporítását követelik, a reánk nehezedő nagyobb kiadásokkal szemben; ha ezen köteleseinknek, melyeket a társadalom, a közélet, úgy szinte saját egyéni szükségleteink is reánk rónak — meg akarunk felelni. — Ez oknál fogva kettőzött erővel kell hozzájárunk minden oly alkalomhoz, mely jövedelmeink emelését czélozza. Nem szabad kizsákmányolatlanul hagyni, bármi csekélynek tetsző részét is iparunknak, gazdaságunknak, mely jólétünk emeléséhez, ha csak egy kis tényezőül is járulni ajánlkozhatik. Ha a kereskedő, az iparos üzletét fejleszti, emeli és minden eszközzel azt jövedelmezőbbé tenni igyekezik, miért ne kellene sokkal inkább a gazdának, különösen a kis gazdának — ki százszorta több gátló viszonyok között mozog — azon igyekezni, hogy ő is jövedelmét fokozza, szaporítsa s jólétét minden áron előmozdítsa. Vegyük például tekintetbe, hogy egy-egy családnál, hol a családfő gazdálkodást üz, mennyi munkaerő, mennyi idő megy a semmiségbe a miatt, hogy sem az emberi, sem

*) Czikkezőnek ezen rovat alatt szívesen engedünk tért jövére is. Szerk.

TÁRCZA

Az egyetlen leány

Elbeszélés

Irta Beliczay Jónás

(Folytatás)

Zsongor védelmezte magát, de Mavis vasmarkú ember volt s hamar elbánt vele; a hol ellenfelét keze megfogta, ott hetek mulva is látszottak még kék foltok; kevés igyekezettel mögéje került, lefogta mindkét karját s az ostort iparkodott ellenfele kezéből kivenni. De ez nem ment, mert az ostor szíjja tenyerét fogta át s ha a megnyitott ökölről le akarta húzni, a kéz megint összezsugorodott. Kétszer-háromszor tett ilyen hasztalan kísérlet után, újólag megfogta átdozatát, kivitte a folyosóra s a korlátot kívül emelte; azután balkezevel magához szorította, jobb kezével megfogta a vaskorlátot s átlépett rajta. Rúgás, kapálás, dőfés, ütés mind hasztalan volt, Mavis nem látszott semmit sem érezni s úgy működött, mint valamely göz gép. Most mindakettő a korlátot kívül állott s Juliska, a ki a csaknem csöndben lefolyt harezot ekkor pillantá meg, kétségbeesetten rohant férjéhez.

— Leo! az istenért mit csinálsz?

— Vissza asszony! ne háborgass — mondá bősülten, — mert téged is ledoblak.

Az asszony remegve nézte a szörnyű látványt, melyet megakadályozni sem nem tudott, sem nem mert; de látva, hogy Mavis nem hallgat kérésére s a korlátba fogódzó Zsongort néhány pillanatig tartott küzdelem után egyik kezével már gallérjánál fogva leeresztve tartja, míg másik kezével a korlátba fogódzott s az embert el akarja ereszteni, segítségért kiáltott s a szobába rohanva a pamlagra dőlt.

Az összesereglett háznép a jelenet láttára fejét

veszté s míg a mentés eszébe jutott, addig Mavis ellenfelével végzett.

— Gazember! — mondá Zsongor még mindig tartva s lóbálva, — ha akartam volna, ledobhattalak volna; de nem akarom vesztetted, hanem csak azt, hogy megemlékezzél rólam; mert tudd meg, hogy máskor az ablakon keresztül az útézra doblak ki, ha be mersz hozzám lépni. Most hármat fogok olvasni s ha azt mondom: három, — eleresztelek; azért vigyázz, hogy bajod ne essék. Egy, kettő, három...

Mondá s a kezében tartott embert elereszté.

A fölfutó emberek ismét lefutottak s Zsongort, a kinek az esésben minden csontja megroppant, talpra segítették, de nem birt járni, mert mindkét lába kifeszamodott s nehogy a dühös ember boszúját tölthesse rajta, a házi úr parancsából ketten fölkapták s hazavitték.

Mavis azonban már nem volt dühös s nem is ment utána, hanem fölkereste nejét, a ki arcát eltakarva a pamlag egyik szögletében ült. Mikor az asszony férje lépteit hallá, fölnevezett; Mavis oly nyugodt volt, mintha semmi sem történt volna s a halálra sápadt asszony szíve csaknem megszűnt dobogni. Szólni akart, de nem tudott, föl akart kelni, de nem birt, enerzsiája végképen elhagyta.

Mavis közeledett nejéhez, megfogta mindkét kezét, melyet balkezevel mellére szorított s jobb kezével jobbról is, balról is arczul ütö.

— Így ni! — mondá hóhér nyugalmával, — ezt csak azért teszem, hogy máskor ne jusson eszedbe az én dolgaimba avatkoznod. Nem ütöttem nagyot, mert nem akartam embertelen lenni, de nem ütöttem kicsinyt sem, nehogy játéknak tartsd, de igen is ütöttem akkorát, hogy soha el ne felejtöd.

Elereszté nejének kezét s lassú léptekkel irodájába ment; ott megtölte pipáját s kedvenc olvasmányát, évek óta csaknem az egyetlen, a híres rablók és kalózk életrajzát onnan, a hol akaratlanul félbeszakította, tovább olvasta.

XI

Juliska föleszmélt, de még jó darab ideig ülve maradt; úgy érezte magát, mint az oly szemérmes nő, a kit akarata ellenére meggyaláztak. Majd elpirult, majd elhalványodott, egyszer rettenetes átkokat akart szórni, máskor érzést és gondolatot veszve mereven ült, mint valami élettelen alak.

De a kedélyhullámzás nem tartott örökké s önnuralmát visszanyerve gondolkozott. Fejét jobb tenyerére nyugasztá s szégyenét elfelejtve azon gondolkozott, miként szabadulhatna meg férjétől?

Rendszeres gondolkozással a megoldó kulcsot válóperben találta meg. Romlatlan szívé, jó indulatú nő volt, a ki csak egyetlen egy fegyvert ismert, a válópert. Fölkelt, de csakhamar megint leült s jól átgondolva minden lépésének következményét, annak hatását önmagára s anyjára nézve, megmaradt elhárzása mellett.

Engedelmes nők ritkán gyávák s férfival szemben a nem engedelmesek sem szoktak azok lenni; testi erejük gyengeségének érzetében fejét hajtának a hol a nyers erő diadalmaskodhatik felettük, de ily módon a nő sohasem győzhető meg s ha szemedbe hizeleg is, hátad mögött megvet, vagy kigúnyol s a legközelebbi alkalommal olyant mar sziveden, hogy még halálos ágyadon is feljajdulsz belé s azt kívánod: bár sohasem jöttél volna a világra!

Csak hogy mire ideér, naivságát el kell vesztítenie s ezenfölül ember- és életismerettel s az arczátlan bűn bátorságával kell birnia. S hol szerezhett volna ilyent Juliska, ki az embereket mindig ünneplő ruhában látta s a kinek férje otthon magát mindig tisztességesen viselte? s hol vesztíthette volna el naivságát, mikor esküvéje óta, leszámítva azt a néhány idegent, a kivel utazása közben találkozott, anyját s férjét kivéve, a szükségesnél többet alig beszélt másokkal, mint egy-két szót a cselédekkel?

(Folytatása következik.)

pedig az állati munkaerő nincs kellőleg becsúrtva, nincs kellőleg kihasználva. Mert tudva levő dolog az, hogy egy kisgazdának rendszeren — s ha az illető jó gazda is — minden körülmények között, úgy az emberi mint az állati igaerő aránylag kedvezőbb mennyiségben áll rendelkezésére, mint a nagy kiterjedésen gazdálkodóknál, miután ő nála a biztos munkáskezet első sorban a család tagjai szolgáltatják s az aránylag kisbirtok rendszeren el van látva a szükséges iga- és haszon-marhával úgy annyira, hogy ő minden gazdasági munkát sokkal gyorsabban s előbb képes elvégezni, mint a nagybirtokos és elegendő alkalom nyílik neki a korai munka után mellékkeresetekre — fuvarozásokra stb.; ezek pedig mind oly dolgok, melyeknek czélszerű felhasználása óriási befolyású a kisgazda jólétének emeléséhez, habár sokszor fel nem ismerve az előnyöket, a kedvező idő és alkalom kizsákmányolatlanul rohan el a nem számító gazda szeméi előtt. — Hát még ha az öröklött hármass nyomásu rendszert nézzük, hol a talajt felosztják három részre, s művelik az őszi, tavaszi és ugar rendszerével.

Eltekintve attól, hogy ezen hármass nyomásu rendszer ép oly jogosult lehet a maga helyén s azon viszonyok között, hol annak fenntartása elkerülhetetlen; feltétlen elvetendő ott, hol úgy a kisbirtokos rendelkezésére álló állati és kézi erő, mint a talaj s más fontos viszonyok, pl. piac, jó út, vasút, stb. jelenléte ezen egyoldalúság megszüntetésére mintegy kézenfogva vezetik a gazdát.

Sajnos dolog azonban, hogy dacára annak, miszerint az országban részint régebben, részint újabban keletkezett gazdasági egyesületek s ezeknek körei mint fiók-egyesületek nem voltak képesek oda vinni a dolgot, hogy a magyar parasztot — általában értvén — a haladás azon pontjához vezethették volna, melyről beláthatandja, hogy a mulasztást mindég nagyobb-nagyobb kárával kellend majd helyrehozni s ezen rendszerből át kell neki mennie olyan rendszerbe, melyből a takarmánytermesztéssel gazdasági és haszonmarháit szaporíthatja s földjét az ugar helyett kellő trágyaerőben fenntartván, nagyobb és nagyobb terméskere képesítheti; — hogy átláthatná azt, miszerint földje egy harmadának hevertetése helyett — trágyáját e harmadon a földnek adván, rajta takarmányt termeszthetne, mely által, ha az őszi és tavaszi veteményeit elemi csapások érik is, nem lenne kitéve annak, hogy inséggel küzködjék vagy az uzsorás-kölcsönnel tengje keresztül az évet, hanem az állatok árán segíthetne baján, segíthetne embertársain: sajnosan kell elismernünk, hogy az egyesületek vagy a körök legyenek áthatva bármi őszinte jóakarattól vagy hivatásuk kötelességszerű teljesítésétől, száz eset közül egyet véve ki, süket fülekre talál a hang, mely kiáltó szóként enyészik el a pusztában. Kitzúznak például egy napot a gyűlésre s a helyett, hogy százak jelennének meg, mint a hogy azt az ügy fontossága és nagy jelentősége követeltetni engedné — egy pár derék polgár képviseli a hallgatóságot. Szóval az indolentia nem engedi, hogy népünk ez egyetlen segédmi forrása olthatólag működjék a szomjas és nagy részben parlagon heverő mezőgazdasági élet mezején. Ha azt várjuk, hogy a nép vezetői, a jobb módú vagy intelligens emberek csoportja vegye körül e zászlót: akkor nagyon csalatkozniak várakozásunkban. Gúny és élez tárgyai az illetők, kik e dolgokat forcirozzák s ha a részvétlenség miatt kérdeznők ezeket a népvezetőket, vagy jobb módú és intelligens úri embereket, vagy kérnők őket, hogy „tegyenek ők a nép érdekében valamit s világosítsák ők fel a népet, hogy mi czélja van, lehet és lesz annak, ha a gazdasági egyesületekben résztvéve, azt virágzásnak indítják“, az lesz rá a válasz, hogy a mi népünk még nem eléggé érett arra, hogy ők ilyenekre kapacitálni lehetne; hogy a mi népünk még nem képes felfogni a gazdasági egyesületek vagy gazdasági körök működését s annak messze kiható horderejét. Pedig ez nem így van. — Maga a nép panaszkodik, hogy ő a társulástól nem iszonyodik; hogy ő örülne, ha részvétele által ezen az ő boldogulására czélzó intézmény mielőbb megtestesülne, s gyümölcsözővé válnék; de nincs a ki elbeszelné, elmondaná nekik, hogy ez a gazdasági egyesület vagy kör mit akar, mit czélzó, s hogy mi úton lehetne tagjává az a paraszt gazda?

Ez a szomorú oka annak, hogy sem a gazdasági egyletek, sem a gazdasági körök nem indulhatnak virágzásnak; hanem a pangás és a közönyösség által a vezetők is elvesztik munkakedvüket. — De valljuk be továbbá azt is, hogy a gazdasági egyesületek sok részénél a vezetőkben is megvan a lényeges hiba, hol az eredeti czéltől eltérve, a politikai viszketeteg foglalja el azon nemes tért, melyből a jólét forrásának kellene buzognia.

Vajha a most alakult „Magyar gazdák köre“, melyre annyi szép reménnyel tekintünk, melytől oly sok szépet várunk, mely annyi orvosolni valót találna e szegény nemzet mezőgazdasági testén,

melyet annyi ellenség pusztít — ezen szomorú állapoton segíthetne s a czélznak, rendeltetésének megfelelő módon és irányban terjesztené áldásos működését.

Alesúth, április hó. Szobonya Bertalan.

Nyilatkozat.

Nagy megbotránkozással olvasta a helybeli független szabadelvűpárt bizottsága a „Kecskemét“ f. évi 19-ik számának második közleményét, melyben pusztán azért, mert a „Kecskeméti Lapok“ s a független szabadelvűpárt a „Kecskemét“ egy feltett kérdésére nem válaszolt, a párt vezérférfiai s a „Kecskeméti Lapok“ szerkesztősége megbecselelítő kifejezésekkel illettettek.

E közlemény által a párt bizottsága és a „Kecskeméti Lapok“ szerkesztősége magukat becsületökben a legmélyebben sértve érezvén, midőn a párt bizottsága e sérelemből folyó ügyet egész terjedelmében magáévá teszi, nem bocsájthatik a „Kecskemét“ azon — az irodalmi tisztességen már jóval alul álló — cikkével vitába; hanem igenis kötelességének érzi a legnagyobb megvetéssel az abban foglaltakat visszautasítani s kijelenteni, hogy a sértés megtorlása, illetve elégtétel nyerhetése szempontjából a kellő lépéseket megtette.

Kecskemét, 1881. május hó 11-én.

A független szabadelvűpárt bizottsága.

UJDONSÁGOK.

— **A trónörökös** Budapestre jövele alkalmából Kecskemét is küld tisztelegő küldöttséget, mely f. hó 18-án indul Budapestre.

— **Gr. Szapáry István** városunk főispánja polgári érdemeinek megjutalmazására a Lipótrend középkeresztjét nyerte. A rend jele: vörösre zománcolt nyolcszögű kereszt, fehér foglaltárvánnyal, előrészen F. J. A. betűkkel és „Integritati et merito“ körirattal, hátrészen „Opes regam corda subditorum.“ A Lipótrend középkeresztjei e rend jelét a nyak körül folyó két hüvelyknyi széles szalagon viselik.

— **A honvédelmi miniszterium** körrendeletileg hívta fel a honvédparancsnokságokat, hogy értesítsék mindazon szabadságot állományú honvédtiszteket, kik a trónörökös ő fensége menyegzője alkalmával Budapesten rendezendő ünnepélyességeken akár mint magán egyének, akár mint küldöttségi tagok részt venni szándékoznak, miszerint ez alkalommal honvéddiszruhában is megjelenhetnek, sőt ohajtandó, hogy minél többen így jelenjenek meg.

— **A „Kecskemét“** f. é. 19. száma második közleményben foglalt sérelem folytán ezen ügyet egész terjedelmében a függ. szabadelvű-párt tevén magáévá, e közleményre a szerkesztőség reflectalni nem fog, de tájékozássá végett kijelentjük, hogy azon cikkünket illetőleg, melyben a kért egyének megnevezését eszközlőbe vettük, Deák László úron kívül ez ideig — azon egyének általunk történendő megnevezése végett, kik lapbeli állításainkat igazolandótták — senki sem jelentkezett.

— **A trónörökös** fenséges arájával történt egybekelési örömművel alkalmából a kecskeméti kir. törvényszék fogházhelyiségeiből is két egyén nyert ő fenségétől kegyelmet.

— **Athletika.** Vivó-egylet alakult közelebb városunkban Muraközy János és Szeless József urak kezdeményezése folytán. Az egylet egyelőre csak mint magánkör folytatja működését, de kilátás van rá, hogy a most még kis körben mozgó vállalat nagyobb szabású atletikai vagy tornaegyletté nőhet ki magát, mi nálunk rég érzett hiányt pótolna. A lovagias szellem fejlesztése érdekében ohajtunk szép sikert e kezdeménynek.

— **Az országgyűlési képviselőválasztók 1882. évi névjegyzékének** kiigazítása végett a központi választmány f. hó 8-án tartott ülésében megalakította az összeíró bizottságokat, és pedig: a felsőkerületben elnökké Szeless József, jegyzővé Györffy Balázs, b. tagul Molnár János, — az alsókerületben elnökké Bagi László, jegyzővé Kiss Lajos, b. tagul dr. Tassy Pál vál. tagok küldettek ki. A névjegyzékek kiigazítására május 14. napjától 28-ig terjedő idő tüzetett ki. Összeíró helyiségül a felső-kerület részére a tanácsterem, az alsó-kerület részére az adóügyi tanácsnok hivatalos helyisége jelöltetett ki.

— **A katolikusok** főtemplomát és annak egyszerűségében kitűnő nagyszerűségét, valamint minden más alkalommal, úgy legközelebb Rudolf koronaörökös egybekelése alkalmából tartott isteni tisztelet alatt is gyönyörködéssel szemléltük és örömmel gondultunk ezen monumentális épület külső és belső összhangzatba hozandó esinosságára, midőn egyszerre szemünkbe ötlött az újni porréteg, mely a főoltár melletti két karzat alatti párkányzatokon és más alant fekvő s könnyen hozzáférhető kiugrásokon éktelenkedik, s rögtön eszünkbe jutott a

mód is, melyen ezt onnan eltávolítani lehetne a nélkül, hogy ezzel a különben is erősen igénybe vett egyházi pénztárt terhelnék. Mi megparancsolnánk a harangozóknak, hogy a port nyolcz nap alatt, mindazon kiugrásokról, melyek székekről vagy a karzatokról letisztítható — letisztítsa, különben az ő fizetése rovására napszámossal tisztíttatnók le.

— **Hogy mennyire szereti** a gyakorlatra beidézett baka fegyverét, kitűnt a legközelebb látott jelenetből is, midőn egyik baka az obfirolandó fegyvert és csajkát, a gyakorlat befejezte utáni napon, már nem maga vitte a depóba, hanem pénzen fogadott paraszt gyerekkel vitette maga után.

— **Névváltoztatás.** Wilnberger Antal helybeli lakos, nevét Lorántfyra változtatta.

— **Kiváncsiság.** A „Kecskemét“ mult heti számában D. L. úr felhívott bennünket azon egyén megnevezésére, a kinek szavazatát a legutóbbi választások alkalmával ünszemélyére kérte. Kedvünk volna D. L. úrnak ugyanazt mondani, a mit Felsőbüki Nagy Pál országgyűlési követnek mondtak egyik diaetán e század elején, hogy ugyan „ne stultizet“; ugyan ne bolondozzon; mikor úgyis tudja. S valóban különös mérve és foka kell a tudvágnak és kíváncsiságnak ahhoz, hogy valaki olyasmit kívánjon megtudni, a mit már különben is tud. Hiszen D. L. úr már a kaszinói ebéden meginterpellálta azon úri embert, s ő a dolog mibenlétét önnek nyíltan meg is mondotta; így hát semmi további megnevezgetésre szükség nincs. A mi azonban D. L. úr könnyű vérrel mondott „besúgás“ kifejezését illeti, azon úri embert mind D. L. úr, mind mi, mind a közvélemény sokkal becsültebb, őszintébb, egyenesebb és nyíltabb jellemű férfiúnak ismeri, hogysen a D. L. úr értelmében vett „besúgás“ szerepére őt bárki is képesnek tartaná; mi az egész ügyet nem is tőle hallottuk, hanem harmadik személyekkel folytatott társalgás közben szereztünk a dologról tudomást. Egyébiránt a dolog érdemére nézve mi D. L. úr eljárásának jelentőséget nem is tulajdonítunk; sem többnek, sem kevesebbnek nem tartjuk az egészet egy kis megbocsátható kortes-élelmeségnél. Fölszínrehozásával mindössze is azon éles különbségnek kívántunk kifejezést adni, mely az I. kerületben lefolyt választásoknál a mi jelöltjeink visszahúzódo túlszerénysége, s az ellenpárti jelöltek jó részének nagyon is előtérbe nyomuló túlélelmesége közt oly fel-tűnően nyilvánult.

Bucsu.

Midőn szeretett városomból üzletemnek Budapestre helyezése folytán távozom, el nem mulasztatom, hogy polgártársaimnak, kikhez mindig őszinte tisztelet és rokonszenv fűzött, valamint barátaimnak és jó ismerőseimnek, kiktől személyes bucsút nem veheték, ezen az úton mondjak forró ragaszkodással érzett Istenhoz zádót. Fogadják mindannyian szívélyes búcsúüdvözetemet és kérem, tartsanak meg további nagyrabecsült szíves barátságukban.

Kecskeméten, 1881. május 1.

Maradok hazafias tisztelettel *Pfeifer Jakab.*

Felelős szerkesztők:

Dr. Horváth János, Dr. Dókány Rafael,
Dr. Tassy Pál.

NYILTTÉR.

Hirdetmény.

A helybeli „Ahawa-Weachwa“-egylet rendes

évi közgyűlését

f. hó 26-án d. e. 9 órakor a szokott helyiségen fogja tartani, melyre az egylet minden tagja ezzel oly kijelentéssel meghívatik, hogy metaláni az egylet érdeklő indítványait a kitett időig az elnökségnél nyújtsa be. Ugyancsak folyó hó 29-én az alapszabályok 19. §-a értelmében az új választások fognak megejtetni.

Kecskemét, 1881. május hó 11-én.

Kecskeméty Herz,

59 (1—1)

elnök.

Hirdetmény.

Alulírott tisztelettel értesitem megbízóim- és ismerőseimet, mikép irodámat most Szt.-György naptól kezdve a csongrádi-nagy-útezen 111. új házszám alatt levő házamba visszahelyeztem.

Kecskemét, 1881. május 6.

KISS LAJOS,

(2—2)

köz- és váltó-ügyvéd.

A birkanyíretéshez

gyapjúzsákokat

elad

HACKER LAJOS.

61 (1—1)

III. tized 231. sz.

Egy rettentő betegség, melytől sok néposztály zaklattatik.

E betegség a gyomornak kisebb rendetlenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, megtámadja az egész testet, így a vesét, a májt, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorulttá tesz, s csak a halál szabadit meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem érti, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és minő baja van. Kérdés: Van-e fájdalom, étkezés után érzek-e nyomást és lehelésnél szorongatást? Sötét kedélyű vagyok-e, kísérve szédüléssel? Sárgás színezetűek-e a szemek? Nincs-e fűdve a fölkelésnél a nyelv, torok s a fogak vastag nyálkával kísérve, a száj rosz ízével? Érzek-e fájdalmat az oldalban, vagy a hátgerincben? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mintha a máj nagyobbodnék? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadság, vagy szédülés? A vizelet gyengén, vagy erősen van-e színezve, üllepedéssel összekötte, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Étkezés után nincs-e összekötte az emésztés a has felfúvásával, nem okoz-e szeleket és puffogást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szívdobogás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek egy ideig kinozzák a beteget és igen súlyos betegség hírnökei. Ha e betegség hosszabb időn át tekintetbe nem vétetnek, száraz köhögést okoz, kísérve hánytatási kényszertől. Később piszkos, barna színezetű bőrt okoz, a lábak és kezek hideg veritekkel borítvák. A mint a máj és a vesék lassanként mindinkább megbetegednek, rheumai fájdalmak jelentkeznek és a rendes gyógyítási mód haszalatlanok mutatkozik ezen kínos betegség ellen. Igen fontos, hogy e betegség gyorsan és pontosan gyógyítsák, mindjárt keletkezésekor, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely a valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő szervek egészséges helyzetbe való visszatérítésére. A betegség „májbetegség”-nek nevezetik és a valódi és legbiztosabb szer ellene a „Shäkerkivonat”, növény-készület, mely Amerikában készül az Uj-York, London és Majnai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget tövében támadja meg és az egész szervezetből kirekeszti.

Raktára Magyarország-, Erdély- és Horvátországban:

Zágráb: Finkh L. M., Mittlbach Zs.; Budapest: Török J. gyógyszer-tára, király-útea 7. sz.; Dunaföldvár: Pap József; Eszék: Gobecki József; Nagy-Beeskerek: Mencser R.; Gyöngyös: Mersits Nándor; Nagy-Szeben: Teutsch Ágoston; Hód-Mező-Vásárhely: Kiss Gyula; Károlyváros: Findeis Gusztáv; Kolozsvár: Biró J., Székly Miklós; Léva: Vollmann Ede; Miskolc: Dr. Hercz Mór; Ujvidék: Grossinger K.; Nyitra: Tombor Kornél; Nyiregyháza: Korányi Manó; Sopron: Reckert A.; Pancsova: Graff W.; Pozsony: Heinrich Frigyes, Pisztori Félix, Soltz Rudolf; Selmeč: Sztankay Frigyes; Szeged: Barcsai K., Kovács A.; Temesvár: Jasner M. C., vár Hunyady-útea Tarczay István; Vinkovce: Alemann L.; Varasd: Hochfinger Arnold, Versec: Bieneat G., Zupanje: Matter A.
Tulajdonos: **White J.**; főraktár nagyban Magyarországra, Erdélyre és Horvátországra nézve **Török József-nél** Budapest, király-útea 7. szám. 24 (6-6)

Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyektől. **Erdemérmek** különböző kiállításokról.

Harmincz éven át jónak bizonyult **Anatherin-szájviz**

Dr. POPP J. G.-től cs. kir. udvari fogorvos, Bécs, Stadt, Bognergasse 2. Minden más fogvizeknek eleibe teendő mint óvszer a fog és szájbetegségek ellen, a fogak korhadása és ingóvá válása ellen, kellemes íz és szaggal, a foghúst erősíti s mint hasonlíthatatlan fogtisztító szer szolgál. Egyszersmind kitűnő öblögető víz is torokfájásoknál. Hogy ezen közkedveltség s nélkülözhetlenné vált készítmény minden körök által megszerezhető legyen, különböző nagyságú palackokban van, és pedig 1 nagy palack 1 frt 40 krral, és középszerű palack 1 frttal és egy kis palack 50 krral.

Dr. Popp Anatherin-fogpastája a fogak tisztítása és épentartására, a kellemetlen bűz és a fogkő elhárítására. Ára egy üveg szelencének 1 frt. 22 kr.

Dr. Popp illatos fogpastája, évek hosszú során át jónak bizonyult, mint a legkitűnőbb szer a szájüreget és fogak ápolása és fentartására. Ára darabonként 35 kr.

Dr. Popp növényi fogpora, tisztítja a fogakat, eltávolítja az oly kellemetlen fogköveket s a fogmáz folyton nyér fehérség és üdésében. Ára dobozonként 63 kr.

Dr. Popp fogolma a lyukas fogak önkitaltására.

Illatos növényi szappanok az arcbőr szépítése és javítására, s minden bőr-tisztalanság ellen jónak bizonyult, lepecsételt eredeti csomagokban 30 krral.

Szives tudomásul! A hamisítástól ótalmaszást végett figyelmeztetik a t. cz. közönség, miszerint az **Anatherin szájviz minden palackjának a nyaka védjeggyel van ellátva**, (Hygea és az anatherin készítmények czéje), valamint azonfelül még minden palack egy külborítékkal van ellátva, mely világos víznyomatban a birodalmi sást és a czéget tartalmazza.

Kapható: Kecskeméten Molnár János, Katona Zsigmond és Machleid Alajos, Nagy-Körösön Tarkay K. és Medveczky S., Szolnokon Boár G. és Horánszky I., Félégyházán özv. Hoffer A., Szentesen Dósa B. és Várady L., Majsán Tarjai P., Czegléden Persay A., Kis-Körösön Gubás K., Szabadszállásán Martinovics P., Csongrádon özv. Meister E., Mező-Túron özv. Somogyi G. gyógyszer-táraikban. 35 (18-3)

Jelentés.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy a „Népkör” vendéglőjét elhagyva, üzletemet a **vásári-nagy-útezába — Dragolovich D. úr** házába — tettem át, hol

bor- és söresarnokot

nyitottam. Nálam naponta mindennemű izletes villásreggelit 10 krért, valamint mindenkor jól készült hideg és meleg ételeket kaphatni.

A midőn köszönetet mondok mindazoknak, kik eddig szives látogatásukkal megtiszteltek, kérem egyszersmind, hogy becses bizalmukban ezután is részesíteni sziveskedjenek; fő-törökvésem leendő azt úgy az ételek és italok jósága, mint a kiszolgálás pontossága által kiérdemelni.

Tisztelettel Kecskemét, 1881. május hóban.

Jalovetzky Ferencz.

A legfrissebb töltésű ásványos gyógyvizek.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a magas belügyminiszterium rendelete alapján az ásványos gyógyvizek tartására — nagyobb ellenőrzés szempontjából — mi gyógyszerészek lévén utalva, de különösen közönségünk érdekében is szakszerűen kezelt legbiztosabb jóságú, friss töltésű ásványos gyógyvizekről gondoskodni kötelességünknek ismervén: úgy a bel valamint a külföldi jelesb ásványvizekből raktárakat rendeztünk be, melyekből ládávagy üvegszámra a lehető legjutányosabb ár mellett ajánlkozunk közönségünknek szolgálni.

Raktáraink az orvosi kar ellenőrzése alatt állván: kezeséget nyújtanak gyógyvizeink jóságáról.

Tisztelettel jelentjük egyszersmind, hogy a t. cz. közönség kényelmére az orvos urak rendelete vagy egyesek tetszése szerint bizonyos ásványvizek tisztán — vagy akár 2-féle is összeöntve — a gyógytárhelyiségekben poharanként is lesznek kaphatók.

Ez ideig a következő ásványvizekkel látuk el raktárainkat, melyek azonban még továbbra is kiterjesztetnek: **Bikszádi, Bilini, Budai keserűvizek, Karlsbadi (3 féle), Csizi, Éger, Franzensbadi, Emsi, Gishübl (kisebb nagyobb), Halli jódviz, Gleichbergi, Ivandai és Pülnai keserűvizek, Kissingen-Rákóczy, Koritnicai, Lippiki jódviz, Luhi-Margit, Marienbadi, Mohai-Agnes, Parádi, Selter és Szójvai.**

Tisztelettel

Machleid Alajos, Katona Zsigmond, Molnár János,

47 gyógyszerészek. (10-3)

Hidegviz-, belégzési-, savó- és szőlő-

GYÓGYINTÉZET

Marillavölgyben a regényes Aninában Oravicza mellett.

(Vasuti állomás, 3 órányira Bázsiától, fél 5 órányira Temesvártól.)

Az idény kezdete május 1., a szállókura kezdete szeptember 1.

Climaticus gyógyhely, 2500 lábnyi magasságban a tenger színe felett, fenyves erdőben; váltólágmentes, széles, enyhe és alig ingadozó léghőmérséklet, májustól egész októberig, olcsó pensio, kényelmes berendezés, számos szórakozás.

Bejelentéseket fogad és felvilágosítást ad

43 (6-3)

Dr. Hoffenreich, az intézet igazgatója.

MEGHIVÁS.

A kecskeméti „József-Gözmalom” 1881-ik évi május hó 26-án d. e. 10 órakor saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére

a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyai:

- 1) Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről.
  - 2) Az Igazgatóság és a felügyelő-bizottság által megvizsgált vagyon-mérleg és jövedelem-kimutatás betérjesztése.
  - 3) A nyereség felosztása az igazgatóság véleménye alapján, kapcsolatban a felügyelő-bizottság ide vonatkozó jelentésével.
  - 4) Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése.
  - 5) Az alaptöke és részvények száma leszállítása, továbbá a tisztviselők fizetésének rendezése.
  - 6) Az igazgatóság által betérjesztendő és az alapszabályok 17. §. értelmében netalán benyújtandó indítványok.
  - 7) A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kinevezése.
- Egyidejűleg értesítetnek a t. cz. részvényesek, hogy az igazgatósági, úgyszintén a felügyelő-bizottsági jelentés a társulat irodájában betekinthező.

Kecskemét, 1881. május 10.

60 (2-1)

Az igazgatóság.

A LEGJOBB SZIVARKA PAPIR LE HOUBLON

FRANCZIA GYÁRTMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL ÓVATIK!!!

E szivarkapapír csak akkor valódi, ha minden, lap **LE HOUBLON** bélyegzőt magán hordja és minden karton az alant látható védjeggyel és aláírással van ellátva.

Cawley Henry
Propriétaire du Brevet.
Cawley et Henry, egyedüli gyártók, PARIS.

20 (22-6)

Nestlé Henrik gyermektápláló lisztje.

Nagy diszoklevél.

Különböző kiállításokon arany érem

Első orvosi tekintélyek számos ajánlata.

Gyári jegy.

Előnyös táplálószer csecsemők és gyermekek számára.

Főraktár Osztrák-Magyar-birodalomban:

Bécs, I. Naglgergasse I.

F. BERLYAK.

Kapható Kecskeméten:

Katona Zsigmond gyógyszerésznél és minden gyógyszer-tárban.

Figyelmeztetés.

Csak akkor valódi, ha a tégely fedője az itt látható védjeggyel van ellátva.

N. B. A nem valódi tégelyek fedőjén hiányzik a központi kiadó F. 23 Berlyak aláírása. (10-7)

Hirdetmény.

Alolított tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Nagytemplomnak általellenében a Buttinger-féle házban több mint 40 éven által folytatott és a legnagyobb elismerésnek örvendett

borbély- és fodrász-üzletemet

a Nagy-körösi-útezában, a takarékpénztári palotának átellenben lévő Steiner-féle házba áthelyeztem és a kor igényeinek megfelelő csinnal és tisztasággal egész újból berendeztem. El nem mulasztható kötelességemnek tartom a nagyérdemű közönség iránt az eddig irányomban tanúsított kegyes pártfogásért leg-mélyebb köszönetemet és hálátam kifejezni, egyúttal pedig újból felkérni, hogy ezen jóindulatát új üzletemre is kiterjesztieni és kegyes pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Tisztelettel

ZSIFKOVITS ANTAL.